

The Holy See

PORUKA PAPE FRANJE ZA KORIZMU, 2017.

Draga braćo i sestre,

korizma je novi početak, put koji vodi ka sigurnom cilju: Uskrsu, Kristovoj pobjedi nad smrću. To nas vrijeme uvijek snažno poziva na obraćenje. Kršćanin je pozvan vratiti se Bogu "svim srcem" (Jl 2, 12), ne zadovoljavati se osrednjošću već rasti u prijateljstvu s Gospodinom. Isus je vjerni prijatelj koji nas nikada ne napušta, jer i kada smo u grijehu on strpljivo čeka da mu se vratimo i tim strpljivim čekanjem pokazuje svoju spremnost na opraštanje (usp. Homilija na misi, 8. siječnja 2016.).

Korizma je pogodno vrijeme za jačanje duhovnog života sredstvima posvećenja koje nam Crkva pruža: postom, molitvom i milostinjom. U korijenu svega toga je Božja riječ, koju smo u ovom vremenu pozvani slušati i nad njom revnije meditirati. Želim se ovdje na poseban način zadržati na prispodobi o bogatašu i siromašnom Lazaru (usp. Lk 16, 19-31). Neka nam bude nadahnuće taj tako značajan tekst, koji nam pomaže razumjeti što nam je potrebno da bismo postigli pravu sreću i vječni život.

1. Druga osoba je dar

Na početku prispodobe predstavljena su dva glavna lika s time što je siromah detaljnije opisan: on se nalazi u očajnom stanju, nema čak snage ni ustati, leži pred bogataševim vratima i hrani se mrvama koje padaju s njegova stola, cijelo tijelo mu je posuto ranama koje psi dolaze lizati (usp. rr. 20-21). Mračna je to slika; prikazuje ponižena čovjeka koji je zapao u veliku bijedu.

Dodatnu crtu dramatičnosti toj slici daje siromahovo ime: zove se Lazar, ime bremenito obećanjem, koje doslovno znači "Bog pomaže". Stoga taj lik nije anonimn, njegove su osobine jasno opisane i predstavljen je kao pojedinac s vlastitom osobnom poviješću. Dok je za bogataša praktički nevidljiv, za nas je netko koga dobro poznajemo. Postaje jedno lice i, kao takav, dar, neprocjenjivo bogatstvo, biće koje je Bog htio, koje voli i kojeg se spominje, premda je konkretno

stanje u kojem se nalazi stanje odbačenog čovjeka (usp. Homilija na misi, 8. siječnja 2016.).

Lazar nas uči da je druga osoba dar. Ispravan odnos s osobama sastoji se u tome da prepoznamo sa zahvalnošću njihovu vrijednost. I siromah na bogataševim vratima nije neugodna smetnja, već poziv na obraćenje i promjenu života. Ta nas prispodoba ponajprije poziva da otvorimo vrata svoga srca drugome, jer svaka osoba je dar, bilo da je to naš susjed ili pak nepoznati siromah. Korizma je pogodno vrijeme da otvorimo vrata svakoj osobi u potrebi i prepoznamo u njemu ili njoj Kristovo lice. Svaki od nas susreće takve ljude u svom svakodnevnom životu. Svaki život koji susrećemo je dar koji zaslužuje prihvaćanje, poštivanje i ljubav. Božja nam riječ pomaže otvoriti oči da prihvatimo i ljubimo život, prije svega kad je ovaj slab i ranjiv. A da bismo to mogli nužno je uzeti ozbiljno i ono što nam Evanđelje kazuje o bogatašu.

2. Grijeh nas zaslijepljuje

Prispodoba je bespoštedna u opisivanju proturječnosti u kojima se nalazi bogataš (usp. r. 19). Taj lik, za razliku od Lazara, je bezimen; za njega se jednostavno kaže da je "bogataš". Izobilje u kojem živi ogleda se u pretjeranoj raskošnoj odjeći koju nosi. Grimiz je naime bio vrlo cijenjen, čak više od srebra i zlata, i zato je bio pridržan božanstvima (usp. Jr 10, 9) i kraljevima (usp. Suci 8, 26), dok je tanani lan davao pojedincu gotovo svet značaj. Taj se čovjek dakle volio razmetati svojim bogatstvom i običavao je to činiti svakodnevno: "danomice se sjajno gostio" (r. 19). U njemu vidimo dramatičan odraz izopačenosti grijehom, koja poznaje tri susljedna stupnja: ljubav prema novcu, ispraznost i oholost (usp. Homilija na misi, 20. rujna 2013.).

Apostol Pavao kaže da "korijen svih zala jest srebroljublje" (1 Tim 6, 10). To je glavni uzrok korupcije i izvor zavisti, svađa i sumnjičenja. To može ići tako daleko da novac zavlada nama, čak dotle da postane tiranijski idol (usp. apost. pob. Evangelii gaudium, 55). Namjesto da bude sredstvo kojim se služimo u činjenju dobra i iskazivanju solidarnosti drugima, novac može nas i čitav svijet podjarmiti egoističnoj logici koja ne ostavlja prostora ljubavi i predstavlja prepreku miru.

U prispodobi se zatim pokazuje da gramzivost bogataša čini ispraznim. Njegova osobnost nalazi izraz u vanjštini, u pokazivanju drugima što si može priuštiti. Ali ta vanjština pokriva unutarne lice. Njegov je život talac vanjskog izgleda, tog najpovršnijeg i najprolaznijeg aspekta postojanja (usp. isto, 62).

Najniži stupanj tog moralnog srozavanja je oholost. Bogataš se odijeva poput kralja i ponaša se poput božanstva, zaboravljajući da je obični smrtnik. Za čovjeka iskvarena ljubavju prema bogatstvima ne postoji ništa drugo osim njega samog i zbog toga osobe koje ga okružuju ostaju izvan njegova vidokruga. Plod navezanosti na novac je dakle neka vrsta zaslijepljenosti; bogataš ne vidi čovjeka koji gladan, izranjen, ponižen leži do njegovih vrata.

Promatrajući taj lik, može se razumjeti zašto se u Evanđelju tako jasno osuđuje ljubav prema

novcu: "Nitko ne može služiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti; ili će uz jednoga prianjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu" (Mt 6, 24).

3. Riječ je dar

Evandjelje o bogatašu i siromašnom Lazaru pomaže nam dobro se pripraviti za Uskrs koji se bliži. Liturgija Pepelnice poziva nas iskusiti nešto slično onom što bogataš doživljava na tako dramatičan način. Svećenik, dok nas posipa pepelom, ponavlja riječi: "Sjeti se da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti". I bogataš i siromah umiru i glavni dio prispodobe se odvija na drugome svijetu. Dvojica likova iznenada otkrivaju da "ništa nismo donijeli na svijet te iz njega ništa ni iznijeti ne možemo" (1 Tim 6, 7).

Mi također možemo vidjeti što se događa na drugome svijetu gdje bogataš vodi poduži dijalog s Abrahamom, kojeg naziva "ocem" (Lk 16, 24.27), pokazujući time da pripada Božjem narodu. Ta pojedinost čini njegov život još kontradiktornijim, jer do toga trenutka nije uopće bilo govora o njegovu odnosu s Bogom. Naime, u njegovu život nije bilo mjesta za Boga. Jedini njegov bog bio je on sam.

Tek usred muka na drugome svijetu bogataš prepoznaje Lazara. Želi da mu siromah ublaži patnje s malo vode. To što on traži od Lazara slično je onome što je bogataš mogao za života činiti a nije nikada učinio. Abraham mu, ipak, objašnjava: "Sinko! Sjeti se da si za života primio dobra svoja, a tako i Lazar zla. Sada se on ovdje tješi, a ti se mučiš" (r. 25). Na onome svijetu se uspostavlja stanovita pravednost i ravnoteža između zala doživljenih za života i dobra na drugome svijetu.

Prispodoba se nastavlja i dalje kako bi pružila poruku kršćanima. Naime, bogataš koji još ima žive braće na zemlji, moli Abrahama da im pošalje Lazara da ih opomene; ali Abraham odgovara: "Imaju Mojsija i Proroke! Njih neka poslušaju!" (r. 29). A na bogataševo protivljenje domeće: "Ako ne slušaju Mojsija i Prorokâ, neće povjerovati sve da i od mrtvih tko ustane" (r. 31)

Tako na vidjelo izlazi pravi bogatašev problem: korijen njegovih zala je u tome što nije slušao Božju riječ. To ga je dovelo do toga da nije više ljubio Boga te dakle da je prezreo bližnjega. Božje riječ je živa i djelotvorna, kadra pobuditi obraćenje u srcima ljudi i iznova upraviti čovjekove korake prema Bogu. Kad zatvaramo srce daru Boga koji govori to ima za posljedicu da na kraju zatvaramo svoje srce daru braće.

Draga braćo i sestre, korizma je pogodno vrijeme za obnavljanje susreta s Kristom živim u njegovoj riječi, sakramentima i bližnjemu. Neka nam Gospodin – koji se tijekom četrdeset dana provedenih u pustinji odupro napasnikovim prijevarama – pokaže put kojim nam je ići. Neka nas Duh Sveti povede pravim putom obraćenja da ponovno otkrijemo dar Božje riječi, da budemo očišćeni od grijeha koji nas zaslijepljuje i da služimo Kristu prisutnom u braći i sestrama u potrebi. Potičem sve vjernike da izraze tu obnovljenost duha također svojim sudjelovanjem u korizmenim

kampanjama koje mnoga crkvena tijela priređuju u raznim dijelovima svijeta sa ciljem širenja kulture susreta u jednoj ljudskoj obitelji. Molimo jedni za druge, da, kao dionici Kristove pobjede, znamo otvoriti naša vrata slabom i siromašnom. Tada ćemo moći u punini živjeti i svjedočiti uskrsnu radost.